

**POSLOVNO
POROČILO
KNJIŽNICE
BREŽICE
ZA LETO 2004**

KAZALO

Vsebina	Stran
KAZALO	2
1. Uvod	3
1.1. Organiziranost Knjižnice Brežice	3
1.2. Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo in pojasnjujejo delovno področje Knjižnice Brežice	3
2. Dolgoročni cilji Knjižnice Brežice	4
2.1. Zagotovitev primernih prostorov in opreme	4
2.2. Zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev	4
2.3. Zagotavljanje zbirke knjižničnega gradiva v primernem obsegu, strukturi in vsebini	4
2.4. Doseči vsaj 25% včlanjenost prebivalstva občine in vsaj 50% mladih do 15. leta	5
3. Poročilo o delu Knjižnice Brežice za leto 2004	5
3.1. Prostor	5
3.2. Računalniška oprema	5
3.3. Odprtost	5
3.4. Knjižnični delavci	6
3.5. Knjižnično gradivo	6
3.5.1. Temeljna zaloga	6
3.5.2. Prirast gradiva	6
3.5.3. Odpis	7
3.5.4. Obdelava gradiva	7
3.6. Uporabniki	7
3.6.1. Člani	7
3.6.2. Obisk	7
3.6.3. Izposoja knjižničnega gradiva	7
3.7. Knjižna in knjižnična vzgoja	7
4. Primerjava dejavnosti Knjižnice Brežice v letu 2003 in 2004	9
5. Zaključek	10

1. Uvod

1.1. Organiziranost Knjižnice Brežice

Knjižnica Brežice je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 24.641 prebivalcev (na dan 30.06.2004) na območju občine Brežice. Knjižnica ima kolekcijo gradiva v Pišecah in v Vojašnici SV Cerklje ob Krki, ki je od novembra 2004 namenjena tudi krajanom. V osrednji knjižnici in oddelku v Cerkljah ob Krki izposojamo gradivo računalniško s programom COBISS.

1.2. Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo in pojasnjujejo delovno področje Knjižnice Brežice

Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odločba US, 8/96, 36/00.
Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. UL RS 96/2002.
Zakon o knjižničarstvu. UL RS 87/2001, 96/2002.
Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. UL RS 73/03.
Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture. UL RS 100/03 in spremembe.
Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/03.
Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 21/95.
Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva. Priloga Knjižničarske novice 6, 2003
Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. UR RS 42/04.
Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. UR RS 127/04.
Zakon o lokalni samoupravi. UL RS 72/93.
Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov.
Zakon o financiranju občin. UL RS 80/94.
Zakon o javnih financah. UL RS 79/99 in spremembe.
Zakon o računovodstvu.
Zakon o dohodnini. UL RS 139/04
Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Brežice. UL RS, 87/03.
Zakon o delovnih razmerjih. UL RS,42/02.
Kolektivna pogodba za negospodarstvo. UL RS 18/91 in spremembe.
Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. UL RS 45/94 in spremembe.
Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture. UL RS 41/94 in spremembe.
Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti. UL RS 18/94 in spremembe.
Odredba o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev javnih zavodov na področju kulture. UL RS 57/94.
Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Brežice. 2004.
Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 59/99.
Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. 1995.

2. Dolgoročni cilji Knjižnice Brežice

V programu Knjižnice Brežice 2004-2007 so opredeljeni dolgoročni cilji Knjižnice Brežice. Opomba: Finančni kazalci so bili načrtovani glede na raven cen v letu 2003.

Splošni cilj: povečanje dostopnosti in kakovosti knjižničnih storitev

2.1. Zagotovitev primernih prostorov in opreme

Pričakovani učinki: Knjižnica bo do leta 2007 pridobila primerne prostore in opremo za delovanje v skladu z Novelacijo dokumenta identifikacije investicijskega projekta: Zagotovitev manjkajočih prostorov za potrebe Knjižnice Brežice (Občina Brežice, Občinski svet, 7. seja, 1.9.2003).

Ukrep 1. Adaptacija obstoječih in pridobljenih površin ter dozidava dodatnih površin

- adaptacija 1. faza : skupna površina 850 m²
- dozidava 2. faza: skupna površina približno 1.800 m²

Kazalci: večja dostopnost knjižnične zbirke, povečanje članstva in obiska, nove storitve

Ukrep 2. Vzpostavitev elektronskega varovanja gradiva in nakup knjigomatov

Elektronsko varovanje gradiva 9.000 000 SIT

Knjigomati 13.000.000 SIT (sofinanciranje Ministrstva za kulturo)

Kazalca: samostojna izposoja/vračanje gradiva, hitrejša postrežba

Ukrep 3. Nabava dodatne računalniške opreme za uporabnike

Še 9 računalniških mest z internetom za uporabnike 7.500.000 SIT (sofinanciranje MK)

Kazalci: e-točka v okolju, dostop do virtualnih knjižnic, informacijsko opismenovanje

2.2. Zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev

Pričakovani učinki: Knjižnica bo s tem pridobila primerno število strokovno usposobljenih delavcev.

Ukrep: Zaposlovanje na osnovi sprejetega kadrovskega načrta:

2004→ 2 novi zaposlitvi

2005→ 2 novi zaposlitvi

2006→ 2 novi zaposlitvi

2007→ 2 novi zaposlitvi

Kazalci: rast števila enot izposojenega gradiva in števila posredovanih informacij, razširitev in obogatitev programa, povečanje ravni kakovosti storitev

2.3. Zagotavljanje zbirke knjižničnega gradiva v primernem obsegu, strukturi in vsebini

Ukrep: zagotoviti knjižnično zalogo in letni prirast gradiva v skladu s predlogom standardov za splošne knjižnice

Kazalci: obseg, vrsta in vsebina gradiva, kvaliteta kataloga
Knjižnična zaloga 2007: približno 100.000 enot
Letni prirast: 8.250 enot (43.725.000 SIT letno, sofinanciranje Ministrstva za kulturo)

2.4. Doseči vsaj 25% včlanjenost prebivalstva občine in vsaj 50% mladih do 15. leta

Ukrepi: razne oblike sodelovanja in povezovanja z drugimi knjižnicami, šolami, vrtci, društvi, drugimi ustanovami in sredstvi javnega obveščanja v lokalni skupnosti in širšem območju, promoviranje bralne kulture, podaljšanje odpiralnega časa

Kazalci: število in kvaliteta stikov, število in kvaliteta izvedenih skupnih programov, število članov in obiskovalcev, število izposojenega gradiva in posredovanih informacij
Število aktivnih članov: 5.000→6.100 (20%→25%)
Število obiskovalcev: 90.000→99.000
Izposoja gradiva: 220.000→242.000

3. Poročilo o delu Knjižnice Brežice za leto 2004

3.1. Prostor

V letu 2003 se je pričela izvajati investicija zagotavljanja manjkajočih prostorov za potrebe knjižnice. Investicijo vodi Občina Brežice. Prva faza zajema obnovo in opremljanje odkupljenih in obstoječih prostorov. Dokončanje te faze je bilo predvideno v prvi polovici leta 2004, vendar bo zaradi kasneje zagotovljenih sredstev realizirana v prvih mesecih 2005.

Knjižnice Brežice je v letu 2004 poslovala v pritličju obnovljenega objekta, kjer je za knjižnično dejavnost namenjenih 355 m² od skupno 450 m² površin. V nadstropju je načrtovan oddelek za mladino, kjer bodo mladi uporabniki pridobili približno 300 m², tako da bo knjižnični dejavnosti namenjeno skupno 650 m².

3.2. Računalniška oprema

V preteklem letu je Knjižnica pridobila pet računalnikov z licenčno programsko opremo, tri tiskalnike in dva čitalca črtne kode.

Tako je sedaj uporabnikom na voljo šest osebnih računalnikov z dostopom do interneta (0,24 računalnika na 1.000 prebivalcev), dva terminala in pet tiskalnikov. Knjižničarji uporabljamo osem osebnih računalnikov z internetom, dva terminala in sedem tiskalnikov ter tri čitalce črtne kode in en optični čitalec.

3.3. Odprtost

Osrednja knjižnica je bila v lanskem letu odprta za obiskovalce 2.746,5 ur, kolekcija gradiva v Vojašnici SV v Cerkljah ob Krki je bila uporabnikom od novembra na voljo 32 ur, v Pišecah 25 ur. Skupno so bila vsa izposojevalna mesta odprta 2.803,5 ur v letu, 270 ur več kot v preteklem letu.

3.4. Knjižnični delavci

Knjižnica Brežice je v mesecu oktobru zaposlila dve strokovni delavki v skladu s kadrovskim načrtom za leto 2004. Tako je bilo konec leta skupno zaposlenih 11 delavcev, od tega 9 strokovnih delavcev in 2 upravno - tehnična delavca. Preko študentskega servisa je bilo opravljenih 1.393 ur (0,67 delavca letno) pomoči pri strokovnih in tehničnih delih.

3.5. Knjižnično gradivo

3.5.1. Temeljna zaloga

Gradivo	št.enot	%
Knjige	76.708	88,90
Časopisje	3.182	3,68
Neknjižno gradivo	6.391	7,42
Skupaj	86.281	100

V letu 2004 je knjižnična zaloga štela v povprečju 3,51 enot na prebivalca, od tega 0,26 neknjižnega gradiva. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v 11. členu pravi, da ima splošna knjižnica ustrezen obseg gradiva, če ima najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca.

3.5.2. Prirast gradiva

Gradivo	št.enot	%
Knjige	3.677	77,77
Časopisje	444	9,39
Neknjižno gradivo	607	12,84
Skupaj	4.728	100

V letu 2004 je bil prirast 192 enot na 1.000 prebivalcev občine.

Razmerje naslov : izvod knjižničnega gradiva je 1:1,36 (3.465 naslovov : 4.728 izvodov).

Ocena prirasta knjižničnega gradiva po vsebini:

- 21,70% leposlovja za mladino
- 22,16% leposlovja za odrasle
- 7,14% strokovnega knjižničnega gradiva za mladino
- 49,00% strokovnega gradiva za odrasle.

Način prirasta:

- nakup 91,57%
- dar 8,43%

3.5.3. Odpis

V preteklem letu smo odpisali 630 enot knjižničnega gradiva (268 knjig, 123 časopisja, 239 neknjižnega gradiva) oz. 0,73% temeljne knjižnične zaloge.

3.5.4. Obdelava gradiva

V letu 2004 sta bibliotekarja z licenco kreirala v vzajemni bazi 316 zapisov. Trije bibliotekarji v obdelavi so prevzeli iz vzajemne baze 5.072 katalognih zapisov. Zapise prevzemamo za novo gradivo in tudi za ostalo gradivo, ki ga obdelujemo v projektu Dopolnjevanje nepopolnih zapisov v računalniškem katalogu Knjižnice Brežice. Projekt izvajamo že šesto leto in smo ga dolžni zaradi zahteve sveta članic COBISS-a po povezavi lokalnih zapisov v vzajemno bazo COBIB.SI zaključiti do 01.10.2005.

3.6. Uporabniki

3.6.1. Člani

člani	število članov
mladina do 15. leta	1.762 (62,83% vseh mladih prebivalcev do 15 l.)
odrasli	3.749 (17,61% vseh odraslih prebivalcev)
skupaj	5.511 (22,36% vseh prebivalcev občine)

V lanskem letu je bilo med 1.000 prebivalci 224 članov. Med člani je bilo 31,97% mladih do 15. leta.

Struktura članov knjižnice je naslednja: osnovnošolci 26,05%, zaposleni 21%, dijaki 20,38%, študenti 20,38%, nezaposleni 6,33%, predšolski otroci 4,68%, upokojenci 3,39% in drugo (gospodinje, obrtniki, kmetje, zaposleni v knjižnici, vrtci, šole ...) 7,85%.

Od aktivnih 5.511 članov se jih je v letu 2004 prvič v knjižnico vpisalo 642, od tega 324 mladih do 15. leta (52,34%) in 306 odraslih (47,66%).

3.6.2. Obisk

obiskovalci	št. obiskovalcev	%
obiskovalci knjižnice zaradi izposoje na dom	59.131 (od tega 27.941 mladih, 31.190 odraslih)	57,83
obiskovalci zaradi izposoje v čitalnici	14.690 (od tega 8.000 mladih, 6.690 odraslih)*	14,35
drugi obiskovalci (vračilo, internet,...)	27.038 (od tega 8.300 mladih, 18.538 odraslih)*	26,42
obiskovalci knjižne in knjižnične vzgoje	1.442 (od tega 1.042 mladih, 395 odraslih)	1,40
skupaj	102.301 (od tega 45.488 mladih, 56.813 odraslih)	100

* - ocena

V povprečju je lani knjižnico obiskal vsak prebivalec 4,15 - krat. Na uro je bilo v Knjižnici Brežice povprečno 37,2 uporabnikov.

3.6.3. Izposoja knjižničnega gradiva

izposoja	število enot	%
na dom	261.828	92,2
v knjižnici	22.000*	7,8
skupaj	283.828	100

* - ocena

Člani knjižnice so si na dom izposodili 261.828 enot gradiva (185.040 ali 70,67% knjig, 20.511 ali 7,84% serijskih publikacij in 56.277 enot ali 21,49% neknjižnega gradiva), od tega 50,5% leposlovja in 49,5% stroke. Član si je na dom izposodil 47,5 enot, ob vsakem obisku povprečno 4,4 enote. Na prebivalca občine je bilo domov izposojenih 10,5 enot gradiva.

Obrat temeljne zaloge knjižničnega gradiva je bil 3,28-kraten. V povprečju je bilo občanu izposojenih 11,5 enot knjižničnega gradiva.

1 strokovni knjižnični delavec je v povprečju izposodil 37.844 enot knjižničnega gradiva letno. V povprečju je bilo na uro odprtosti Knjižnice Brežice izposojenih 101,24 enot knjižničnega gradiva.

Za medknjižnično izposajo smo sprejeli 95 naročil za knjige in 193 naročil za fotokopije, posodili 81 knjig. Za uporabnike smo izdelali 2.946 fotokopij.

3.7. Knjižna in knjižnična vzgoja

vrsta	število		število obiskovalcev	
	za mladino	za odrasle	mladi	odrasli
razstave	4	5	123	147
literarne delavnice z varovanci VDC		18		124
ure pravljič	18		520	91
občinski zaključek kviza	1		340	8
srečanja z ustvarjalci, lutkovne pred.	1	3	187	172
skupaj	24	26	1.170	542

V preteklem letu smo skupno pripravili 50 izvedb knjižne vzgoje za odrasle in mladino, ki se jih je udeležilo 1.712 obiskovalcev.

Mladim smo v počastitev dneva mladinske knjige pripravili glasbeno lutkovno predstavo Zgodba o izgubljeni dudi. Namenjena je bila prvim razredom osemletke in drugim razredom devetletke osnovnih šol v brežiški občini. V popoldanskem času so si predstavo lahko ogledali še ostali otroci starejši od treh let. Na dan zlatih knjig v mesecu septembru smo mladim reševalcem pripravili občinski zaključek slovenskega knjižnega kviza "Srečko Kosovel in Primorska". Otroci iz vrtcev brežiške občine pa so občasno prisluhnili uram pravljič.

Dan knjige smo počastili s predstavitvijo knjige svetovne popotnice Benke Pulko, občinski praznik z delom Toneta Jakšeta Poti iz sanj, Ta veseli dan kulture z predstavitvijo pesmi in romana članov Kulturnega društva Žarek.

4. Primerjava dejavnosti Knjižnice Brežice v letu 2003 in 2004

kriterij	2003	2004	Indeks
letna odprtost (število ur)	2.533	2.803,5	110,67
temeljna zaloga gradiva	82.183	86.281	104,98
prirast gradiva	4.970	4.728	95,13
strokovni delavci	7	7,5	107,14
člani	4.965	5.511	111,00
obiskovalci zaradi izposoje na dom	51.702	59.131	114,36
vsi obiskovalci	89.320	102.301	114,53
izposoja na dom	220.384	261.828	116,97
izposoja na dom in v čitalnici	235.734	283.828	120,40

Glede na preteklo leto beležimo 10% do 20% porast pri odprtosti knjižnice, številu članov, obiskovalcev in izposoji gradiva. Temeljna zaloga gradiva se je povečala za skoraj 5%. Padeč indeksa beležimo pri prirastu gradiva, kar je posledica nespremenjene višine prejetih sredstev s strani Občine Brežice in Ministrstva za kulturo in višjih cen gradiva.

5. Zaključek

Danes potrebujejo ljudje knjige in medije za zelo različne namene: za šolo in izobraževanje, za izpopolnjevanje in študij, za poklicno delo in znanstveno raziskovanje, za oblikovanje političnih stališč in za zadovoljevanje duhovnih interesov, za življenjski razvoj, prosti čas in razvedrilo. Potreba po informacijah je danes mnogo večja kot v preteklosti.

Zahteve v šolah, pri študiju in poklicu so vse večje, tehnika in znanost se razvijata izredno hitro in silita ljudi, da se ukvarjajo z njunimi odkritji, demokracija zahteva politično razgledanost ter kritično sposobnost razsojanja pri vseh državljanih. Za obvladanje teh nalog potrebujemo knjižnično gradivo in različne informacije. Poleg tega jih človek potrebuje tudi za sprostitev ter za oblikovanje osebnosti.

Vse te zahteve uporabnikov je Knjižnica Brežice v letu 2004 uspešno zadovoljila. Z dokončanjem realizacije investicije v prostor in opremo bo svoje poslanstvo opravljala še uspešneje.

Tea Bemkoč
Direktorica

Brežice, februar 2005